

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak

Protokolant: p.o. staż. A. Z.

przy udziale oskarżyciela skarbowego P. P. z Urzędu Skarbowego P.

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 r.

sprawy **M. S.**

oskarżonego z art. 54 § 3 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P.

z dnia 29 grudnia 2015 r. sygn. akt VIII W 894/15

1. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.
2. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. G. kwotę 516,60 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.
3. Zwalnia oskarżonego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze, w tym opłaty za II instancję.

H. B.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., wyrokiem z dnia 29 grudnia 2015 r. wydanym w postępowaniu w stosunku do nieobecnych prowadzonym pod sygn. akt VIII W 894/15, uznał **oskarżonego M. S.** za winnego wykroczenia skarbowego z art. 54 § 3 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i za to wymierzył mu karę grzywny w wysokości 400 zł. W kolejnych punktach wyroku zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. G. zwrot kosztów obrony udzielonej z urzędu oraz zwolnił oskarżonego w całości od ponoszenia kosztów sądowych, w tym od opłaty (k. 155-155v).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości obrońca oskarżonego. Zarzucił orzeczeniu obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na jego treść. Podnosząc to, wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (k. 166-168).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy okazała się bezzasadna, a przez to nie zasługiwała ona na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy za bezpodstawny uznał zarzut naruszenia art. 173 § 2 pkt 1 kks, który określa, że postępowania w stosunku do nieobecnych nie stosuje się, jeżeli wina sprawcy lub okoliczności popełnienia przez niego czynu zabronionego budzą wątpliwości.

W tym miejscu uwypuklić trzeba, że Sąd Rejonowy posłużył się w sprawie dowodzeniem pośrednim (poszlakowym). Przeprowadzona kontrola odwoławcza nie wykazała, iżby organ orzekający nie dochował reguł tego typu wnioskowania. Procedując, doprowadził on bowiem do sytuacji, gdzie możliwym stało się ustalenie faktu głównego (winy oskarżonego), gdyż pozwalała na to globalna ocena całokształtu materiału dowodowego. Ocena ta nie dawała jednocześnie podstawy by przyjmować, że możliwa jest inna interpretacja przyjętych faktów ubocznych poszlak (poza ustaleniem faktu głównego). Sąd Rejonowy uwzględnił także, że poszlaka ma walor dowodowy jedynie wtedy, gdy zostanie ustalona w sposób niewątpliwy. Wykorzystał zatem wszelkie możliwości procesowe, aby potwierdzić lub wykluczyć określoną tezę dowodową, a tym samym stwierdzić wartość zebranych dowodów pośrednich dla ustalenia faktu głównego (por. wyrok SA w Katowicach z 25 kwietnia 2013 r., II AKa 91/13, KZS 2013/7-8/78).

Podkreślić należy, że Sąd niższej instancji dysponował dokumentacją przedstawioną przez Urząd Skarbowy P. w P., a także tą udostępnioną przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział VIII Gospodarczy – Krajowy Rejestr Sądowy. Ponieważ nie ujawniły się okoliczności, które uprawdopodobniłyby tezę, że wskazania tych dowodów zdezaktualizowały się, uznać należało, iż Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie miał podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Takich okoliczności nie ustalił też Sąd Okręgowy w oparciu o uwagi przywołane w środku odwoławczym.

Apelujący wywodził, że przekonania Sądu Rejonowego były wadliwe, gdyż bezpodstawnie oddalił on jego wnioski dowodowe o przesłuchanie Z. M. i M. K..

Odnosząc się do tego zarzutu, zauważyć trzeba, że Sąd niższej instancji przedstawił powody swej decyzji w uzasadnieniu postanowienia oddalającego owe wnioski. W ocenie Sądu odwoławczego opisane tam: założenia, tok rozumowania oraz konkluzje były prawidłowe. Organ orzekający trafnie m.in. podniósł, że z akt sprawy wynika niewątpliwie, iż M. K. i Z. M. będący współnikami spółki z o.o. (...) zostali wykreśleni z KRS (odpowiednio w 2002 i 2012 r.). W tej sytuacji podzielić należało stanowisko, że ich zeznania nie mogły być wnieść nic istotnego do sprawy. Musieliby oni wypowiedzieć się o działaniach organów spółki (...) w 2014 r. A zatem co do okoliczności, które miały miejsce długo po tym, gdy przestali się oni zajmować sprawami tego podmiotu. Autor środka odwoławczego nie przedstawił przy tym okoliczności, które mogłyby to rozumowanie podważyć. Ponadto, obrońca nie podał żadnych takich okoliczności, które uprawdopodobniłyby wniosek, że spółka (...) przestała być właścicielem opisanego w zarzucie pojazdu.

Stwierdziwszy powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że sposób procedowania Sądu Rejonowego był prawidłowy. W szczególności wyprowadzona przez niego ocena materiału dowodowego nie wykraczała poza ramy swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 7 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks. Była ona bowiem bezstronna i nie wykazywała błędów logicznych. Wszystkie te okoliczności świadczyły o rzetelnej pracy Sądu I instancji w celu realizacji zasady prawdy materialnej zawartej w art. 2 § 2 kpk w zw. art. 113 § 1 kks, która stanowi, że podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne. Sąd Rejonowy dokonał także rzetelnej rekapitulacji całości ustalonych faktów pośrednich, a w oparciu o jej wyniki racjonalnie wykazał, że całościowa ocena zdarzenia może prowadzić tylko i wyłącznie do jednego wniosku. Mianowicie uznania, że oskarżony, mimo ciężącego nań obowiązku, nie złożył w ustawowym terminie deklaracji podatkowej i nie wpłacił w terminach należnego podatku, nieujawniając tym samym przedmiotu i podstawy opodatkowania podatkiem od środków transportowych, czym naraził ten podatek na uszczuplenie. Wyprowadzenie innego, przeciwnego wniosku, w oparciu o zasady logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego, nie jest bowiem możliwe.

Sąd Okręgowy stwierdził przy tym, że błąd Sądu Rejonowego w numeracji przepisu prawa, który nakazuje domniemywać, że dane wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego są prawdziwe miał charakter oczywistej omyłki pisarskiej. Nie budzi wątpliwości, że organowi orzekającemu w niższej instancji chodziło o przepis art. 17 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, a nie o art. 71 tego aktu prawnego. Przy okazji, będąc przy art. 17 ust. 1 ustawy o KRS-ie dodać można, iż w badanej sprawie nie ujawniły się okoliczności, które skutkowałyby obaleniem domniemania o prawdziwości danych wynikających z rejestru sądowego.

Na marginesie powyższych rozważań warto także przypomnieć treść art. 177 kks, który przewiduje możliwość wzruszenia prawomocnie zakończonego postępowania toczącego się pod nieobecność podsądnego, a warunkiem ku temu jest osobiste zgłoszenie się skazanego do dyspozycji sądu i złożenie wniosku o skierowanie sprawy na rozprawę, stanowiącego specjalny środek zaskarżenia. Prawomocny wyrok utraci wówczas moc, gdy skazany stawi się na rozprawę wyznaczoną wskutek złożenia przez niego środka zaskarżenia. Takie rozwiązanie procesowe z art. 177 kks ma rekompensować podsądnemu ograniczenie jego gwarancji procesowych występujące w ramach postępowania prowadzonego w stosunku do nieobecnych (por. komentarz do art. 177 kks [w:] P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski, Kodeks karny skarbowy. Komentarz. WKP, 2012).

Ponieważ apelacja zaskarżała wyrok w całości, Sąd Okręgowy, będąc zobligowanym treścią art. art. 113 § 1 kks w zw. z art. 447 § 1 kpk, rozważył także prawidłowość rozstrzygnięcia o karze orzeczonej w zaskarżonym wyroku, pod kątem rażącej jej niewspółmierności.

Warto w tym miejscu wyjaśnić, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, niewspółmierność kary zachodzi wówczas „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą” (wyrok SN z 11 kwietnia 1985 r. V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60).

Odnosząc powyższe do okoliczności przedmiotowych oraz danych osobopoznawczych o oskarżonym, należało uznać, że wymierzona M. S. kara grzywny za wykroczenie z art. 54 § 3 kks w żadnym razie nie była rażąco niewspółmierna. Trafnie odzwierciedla ona jego winę oraz szkodliwość społeczną jej zachowania. Zgodzić się także należało, że wysokość grzywny nie razi stopniem natężenia represji. Trzeba również podkreślić, że kara grzywny to jedyny rodzaj sankcji przewidziany za wykroczenie z art. 54 § 3 kks.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe ustalenia i rozważania, Sąd II instancji utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, o czym orzekł w pkt. 1 sentencji.

W pkt. 2 orzeczono o kosztach nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Na podstawie § 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia MS z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801) zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. G. kwotę 516,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

W pkt. 3 Sąd II instancji orzekł o kosztach postępowania odwoławczego. Na podstawie art. 113 § 1 kks w zw. z art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze, w tym nie wymierzył mu opłaty za drugą instancję. Postanowił tak, albowiem nie ma przesłanek do ustalenia aktualnych dochodów podsądnego, a w związku z tym za odstąpieniem od zasądzenia obowiązku zwrotu przemawiały względy słuszności.

H. B.